

पूर्वमध्यमा प्रथमखण्ड

विषय कोड : 508

वास्तुविज्ञानम्
चतुर्थ-प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

निर्देश—सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

1. (1) ग्रन्थस्य मङ्गलाचरणे छन्दो विद्यते — 5×2=10
- (अ) शिखरिणी (ब) मन्दाक्रान्ता
(स) मालिनी (द) शार्दूलविक्रीडितम्
- (2) अस्मिन् ग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति ?
- (अ) पञ्चदशः (ब) द्वादशः
(स) चतुर्दशः (द) त्रयोदशः
- (3) स्वप्नविधेः वर्णनमस्ति —
- (अ) द्वितीयाध्याये (ब) सप्तमाध्याये
(स) चतुर्थाध्याये (द) पञ्चमाध्याये
- (4) अस्य ग्रन्थस्यानुसारेण गृहाणि भवन्ति —
- (अ) द्वादशद्यानि (ब) त्रयोदशद्यानि
(स) चतुर्दशद्यानि (द) दशद्यानि
- (5) दशमेऽध्याये कति श्लोकाः सन्ति ?
- (अ) 105 (ब) 97
(स) 106 (द) 90

2. रिक्तस्थानं पूरयत -

5×2=10

(शरीरम्, रत्नानि, ब्राह्मणी, तत्र, वृद्धिदम्)

- (1) शुभदं सर्ववर्णानां ..... पुत्रपौत्रदम्।
- (2) गृहं तद् द्विविधं ..... तु पृथग्विधम्।
- (3) अग्निनक्षत्रगे सूर्ये ..... संस्थिते।
- (4) समुद्रे यानि ..... सुवर्णं रजतं तथा।
- (5) सुगंधा ..... रक्तगन्धा तु क्षत्रिया।

3. युग्ममेलनं कुरुत -

5×2=10

- (क) द्वादश मास ..... षट्।
- (ख) द्वौ पक्षौ। ..... वत्सरे।
- (ग) त्रिंशत् दिवसाः ..... एकस्मिन् मासे।
- (घ) योगाः ..... सप्तविंशति।
- (ङ) ऋतवः ..... प्रतिमासे।

4. सत्यं/असत्यं लिखत -

5×2=10

- (क) अष्टाविंशतिनक्षत्राणि भवन्ति।
- (ख) सप्तदिनानि भवन्ति।
- (ग) राशयः एकादश भवन्ति।
- (घ) करणानि नव भवन्ति।
- (ङ) एकस्मिन् नक्षत्रे त्रीणि चरणानि भवन्ति।

5. एकस्मिन् पदेन उत्तरं ददातु -

5×2=10

- (क) अस्य ग्रन्थस्य लेखकोऽस्ति ?
- (ख) देवभाषा का वर्तते ?
- (ग) इदं विष्णुर्विचक्रमे इति कस्य देवस्य मंत्रः ?
- (घ) ज्योतिषशास्त्रे कति स्कन्धाः भवन्ति ?
- (ङ) गृहप्रवेशे के मासाः प्रशस्ताः ?

6. केचन चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः -

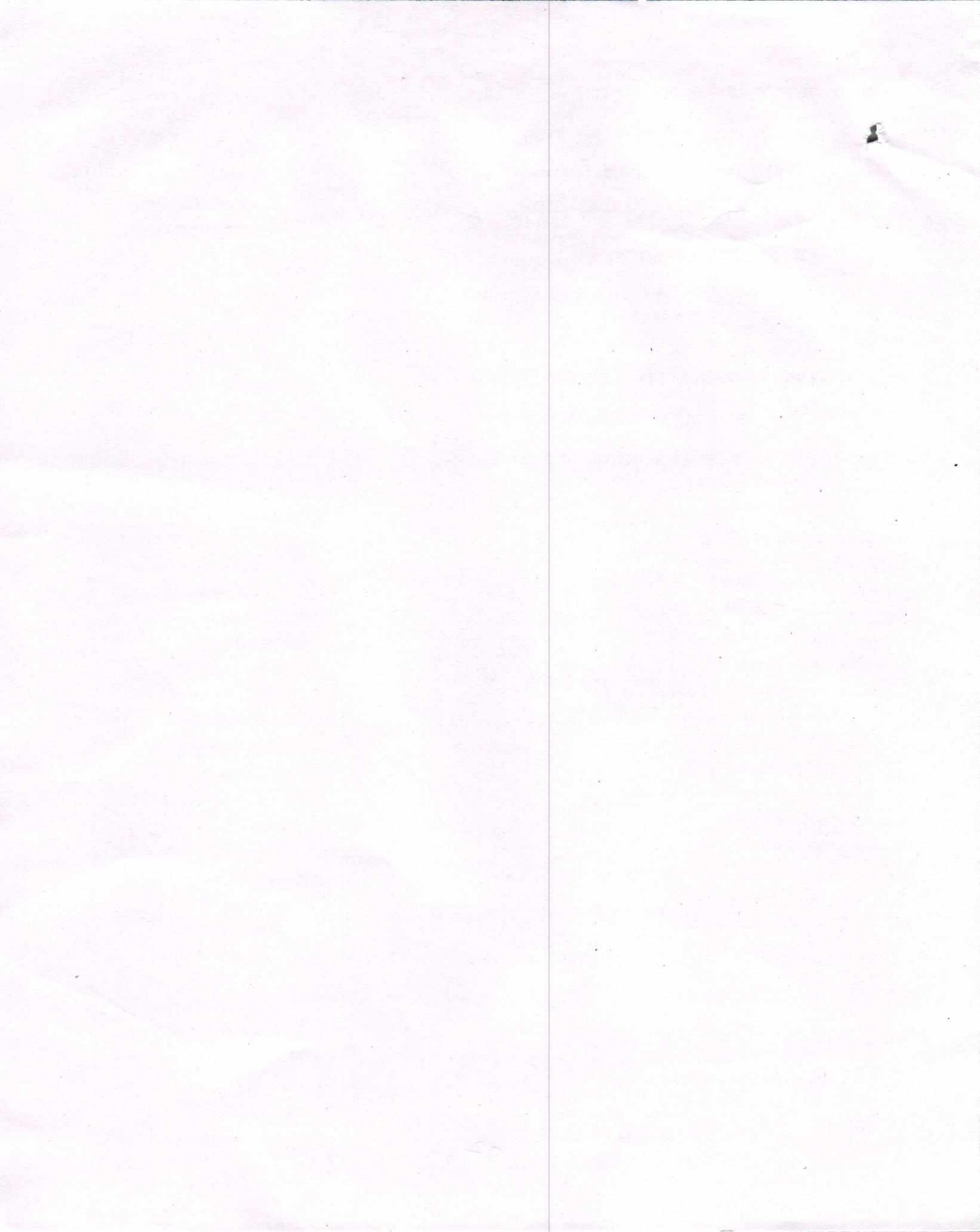
4×5=20

- (क) भूमिलक्षणं यथाग्रन्थं प्रतिपाद्यताम्।
- (ख) ग्रन्थदृष्ट्या त्याज्यभूमिं लिखत।
- (ग) गृहारंभ मुहूर्तं स्वाधीतग्रन्थदिशा विवेचयत।
- (घ) शंकुस्थापनां लिखत।
- (ङ) द्वितीयाध्यायस्य प्रतिपाद्यविषयं प्रस्तूयताम्।

7. दीर्घ-उत्तरीय प्रश्नाः -

3×10=30

- (क) ग्रन्थकारस्य परिचयं सविस्तारं लिखत।
- (ख) पञ्चमाध्यायस्य सारांशो लेखनीयः।
- (ग) विश्वकर्ममते दिग्लक्षणम् सम्यक् विवेचयत।

पूर्वमध्यमा प्रथमखण्ड

विषय कोड : 508

वास्तुविज्ञानम्
चतुर्थ-प्रश्नपत्रम्

समय : 3 घण्टे

पूर्णांक : 100

निर्देश—सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

1. (1) ग्रन्थस्य मङ्गलाचरणे छन्दो विद्यते — 5×2=10
- (अ) शिखरिणी (ब) मन्दाक्रान्ता
(स) मालिनी (द) शार्दूलविक्रीडितम्
- (2) अस्मिन् ग्रन्थे कति अध्यायाः सन्ति ?
- (अ) पञ्चदशः (ब) द्वादशः
(स) चतुर्दशः (द) त्रयोदशः
- (3) स्वप्नविधेः वर्णनमस्ति —
- (अ) द्वितीयाध्याये (ब) सप्तमाध्याये
(स) चतुर्थाध्याये (द) पञ्चमाध्याये
- (4) अस्य ग्रन्थस्यानुसारेण गृहाणि भवन्ति —
- (अ) द्वादशद्यानि (ब) त्रयोदशद्यानि
(स) चतुर्दशद्यानि (द) दशद्यानि
- (5) दशमेऽध्याये कति श्लोकाः सन्ति ?
- (अ) 105 (ब) 97
(स) 106 (द) 90

2. रिक्तस्थानं पूरयत -

5×2=10

(शरीरम्, रत्नानि, ब्राह्मणी, तत्र, वृद्धिदम्)

- (1) शुभदं सर्ववर्णानां ..... पुत्रपौत्रदम्।
- (2) गृहं तद् द्विविधं ..... तु पृथग्विधम्।
- (3) अग्निनक्षतगे सूर्ये ..... संस्थिते।
- (4) समुद्रे यानि ..... सुवर्णं रजतं तथा।
- (5) सुगंधा ..... रक्तगन्धा तु क्षत्रिया।

3. युगमेलनं कुरुत -

5×2=10

- (क) द्वादश मास ..... षट्।
- (ख) द्वौ पक्षौ। ..... वत्सरे।
- (ग) त्रिंशत् दिवसाः ..... एकस्मिन् मासे।
- (घ) योगाः ..... सप्तविंशति।
- (ङ) ऋतवः ..... प्रतिमासे।

4. सत्यं/असत्यं लिखत -

5×2=10

- (क) अष्टाविंशतिनक्षत्राणि भवन्ति।
- (ख) सप्तदिनानि भवन्ति।
- (ग) राशयः एकादश भवन्ति।
- (घ) करणानि नव भवन्ति।
- (ङ) एकस्मिन् नक्षत्रे त्रीणि चरणानि भवन्ति।

5. एकस्मिन् पदेन उत्तरं ददातु -

5×2=10

- (क) अस्य ग्रन्थस्य लेखकोऽस्ति ?
- (ख) देवभाषा का वर्तते ?
- (ग) इदं विष्णुर्विचक्रमे इति कस्य देवस्य मंत्रः ?
- (घ) ज्योतिषशास्त्रे कति स्कन्धाः भवन्ति ?
- (ङ) गृहप्रवेशे के मासाः प्रशस्ताः ?

6. केचन चत्वारः प्रश्नाः समाधेयाः —

4×5=20

- (क) भूमिलक्षणं यथाग्रन्थं प्रतिपाद्यताम्।
- (ख) ग्रन्थदृष्ट्या त्याज्यभूमिं लिखत।
- (ग) गृहारंभ मुहूर्तं स्वाधीतग्रन्थदिशा विवेचयत।
- (घ) शंकुस्थापनां लिखत।
- (ङ) द्वितीयाध्यायस्य प्रतिपाद्यविषयं प्रस्तूयताम्।

7. दीर्घ-उत्तरीय प्रश्नाः —

3×10=30

- (क) ग्रन्थकारस्य परिचयं सविस्तारं लिखत।
- (ख) पञ्चमाध्यायस्य सारांशो लेखनीयः।
- (ग) विश्वकर्ममते दिग्लक्षणम् सम्यक् विवेचयत।

